

Zato ne dovolijo učitelju niti danes še, da bi prodrli v tajnost in razumevanje gibalnih sil družbe. Zakaj? Ker razumeti gibalne sile družbe pomeni večkrat delati na njegovi izpremembi. Tega pa nečajo oni, ki vladajo ljudsko družbo. Zato je današnje izobraževanje učitelja polubogoslovskega značaja.

Sicer pa se mora priznati, da ima današnja učiteljska izobrazba tudi strokovni značaj. Učitelj se uči v precejšnji meri strokovnih predmetov, ker jih potrebuje za svoje delo v šoli. Pedagogika in psihologija ga uče poučevanja. Zato izhaja učitelj iz šole predvsem s strokovnim znanjem. V svojem poznejšem delu to znanje še ponavlja.

Razum tega učitelju ni treba bogve koliko osebnega napora, da postane dober poučevalec.

Vprašanje pa je, če odvisi samo od učitelja uspeh poučevanja. Ne! Od česa še posebej? Od družabne okolice, v kateri stoji šola. In kaj pomeni to? Evo odgovora!

Poglejmo predvsem šolsko dečo. Opažujemo jo v šoli! Vse polno je malih, betežnih in bolehalih. Zrasli so v tesnih in mračnih izbičah. Slabo so hranjeni, nedostavno obuti, prav nič vzgojeni. Odkod tako žalostno stanje šolske deče? Od socialnega položaja njihovih staršev. V borbi za obstanek puščajo roditelji svoje otroke brez dobre vzgoje. Njihov majhen zaslužek se bere na licih njihove deče.

Temu primeren je tudi pouk. Današnji pouk ne daje orožja za ostro borbo proti slabemu položaju večine članov današnjega družabnega ustroja. Zdi se, kakor da zanj to niti ne obstoja. Kaj daje današnji pouk šolski deči? Da čuva nad njo angel varuh; da, dobri ljudje imajo radi dobre otroke; da morajo pridno moliti, pa da jim bo Bog pomagal in tem podobno. O vzrokih njihovega težkega življenja pa ni razmišljanja ni niti besede.

In končno šola. Zadnja briga gladajočih. Odkod to, da v današnji šoli ni prostora za vse otroke. Odkod to, da se prepušča skrb za materialno stran življenja ljudske šole gospodarsko šibkim občinam? Odkod to, da stane dijak osnovne šole najmanj od vseh ostalih dijakov? Odkod to, da se protivijo napredni reformi ljudske šole konservativne sile naše družbe? Odkod to, da se v vprašanje šolske reforme kličejo sveti Sinodij in Episkopati na sodelovanje? Odkod to, da posluša Becker najnavadnejšega katoliškega škofa? Kdo je Becker? Prosvetni minister kulturne Nemčije. In drugi? Duhovnik. Odkod ta zveza ministra z duhovnikom?

Na vsa ta vprašanja ne dajeta pedagogika in psihologija nikakega odgovora. Ta vprašanja nazivata politična, a onedve se ne pečata s politikom. Za izvršitev šolske reforme je treba gotove socialne sile. Niti pedagogika, niti psihologija nista nikdar in nikjer jačila te sile. Zato se vprašanju šolskih reform vladajoče sile današnje družbe ne orijentirajo po pedagogiki in psihologiji, marveč po svojih lastnih interesih. Kaj tedaj? Kdo naj odgovori učitelju, ki si stavi taka vprašanja? Pedagogika ne odgovarja nanje. Vsa njena vrednost je v metodologiji. Vsa druga vprašanja, s katerimi se ona peča, se gibljejo izven okvirja vsakodnevnih šolskih potreb. Vsem tem zagovarja pedagogika današnjo akademsko, skolastično, mrtvo šolo. V zapadnih državah so v borbi za reformo šole krepkeje zastopani duhovniki kot poklieni pedagogi. Duhovnik je prekosil pedagoga. Zakaj je to? Ker je duhovnik postal večja družabna sila od pedagoga.

Kdo naj torej odgovarja učitelju na gornja vprašanja, če ne more storiti tega pedagogika?

Na vsa ta vprašanja odgovarja sociologija. Kdor tega ne ve, tega izkoriščajo vladajoči krogi današnje družbe na škodo njega samega, šole in naroda in še celo več. Kdor ne zna sociologije, ta ne zna niti same pedagogike. Argentinski učitelj Julijo Barcos moдро pripominja: »Qui ne connaît que la pédagogie ne connaît même pas la pédagogie«. Zapomnimo si dobro to misel in ponavljajmo jo, dokler se je ne naučimo na pamet: »Kdor pozna samo pedagogiko, ne pozna niti pedagogike«.

Večkrat sem opazoval javno delo in poslušal socialne ideje učitelja z dobro strokovno izobrazbo. V šoli dober delavec, v družabni borbi nasprotnik naroda. Ni govoril proti narodu. Toda njegovo delo je bilo v resnici narodu škodljivo. Odkod to? Razumljivo: Individualna psihologija in današnja strokovna pedagogika ne gledata na facta. V njihju je nakopičenih mnogo besed brez smisla in značaja. Z njimi se današnji učitelji pitajo in napitajo. Zato so brez moči, ko stopijo v resnično življenje ter se jih ne morejo otresti. Zato ponavljajo neprestano te besede, a šola ostaja za življenjem in izven njega.

Naj konkretiziramo to misel: učitelj študira psihologijo, etiko, filozofijo ter stalno fiksira ideje in njegov razvoj. Toda kateri so pogoji njegovega razvoja. Odkod je vsebina otrokovega zanimanja? So li morebiti fiziološka svojstva, otrokovih možgan edini agenti njegovega duševnega življenja? Ali je ta duhovni otrokov razvoj mogoč brez zunanjih pojavov, in sicer predvsem pojavov, ki izvirajo iz socialnih odnosov ljudi? Na vsa ta vprašanja ne more odgovoriti cela množica današnjega učiteljstva. Zakaj? Ker ga je zato onesposobilo njegovo današnje strokovno izobraževanje.

Tov. P. Flere hoče, da se taka strokovna učiteljeva izobrazba še nadalje neguje in po glablja. Pa sledimo njegovim mislim. Vzemimo da je proučil današnji učitelj vse pedagogike in psihologije, etike in filozofije. Postal je pravi enciklopedist. Kljub temu šola ne bo postala živa ustanova, ki bi mogla časa diktirati, temveč bo čas diktiral njej. Tudi če bi

mogla postati pedagogika samostalna, avtonomna veda, kakor to misli tov. Flere, bi ne mogla diktirati svoji dobi ničesar.

Zakaj ne? Ker pedagogika ni bila nikdar in niti ne more biti nekaka bilka, ki raste nekje izven družabnega življenja. Pa še nekaj več od tega. Ona ni izven politike. Ima svoj oddelek, ki se zove teleologija. A kakor hitro imamo opraviti s to, že smo na družabnem terenu. Pedagoški cilji izven družabnih ciljev ne eksistirajo. A družabni cilji so bili vedno cilji vladajočih. Zato je vsaka pedagogika istočasno tudi politika. Vsi, ki ji pripisujejo nekaj nedolžen izven razreda in izven družabnega izvora, so kratkomalo naivni. Vsi pedagogi s svojimi vzgojnimi cilji ter vsi filozofi s svojimi etikami prihajajo samo zato, da formulirajo politiko vladajočih in danem razvojnem momentu kake določene družbe.

Toda ali niso vzgojni cilji velikih pedagogov večni ideali, h katerim moramo težiti ali si moremo želeči kaj višjega, nego je vzgajanje človeka za človeka, kakor hoče to tov. Flere?

Lepo geslo! Ali kakega človeka? Razume se: vestnega, dobrega, zmognega, sposobnega žrtvovati se za srečo drugih.

Dobro! Vestnega človeka. Ali kaj je to vest? Kje so njene meje? Ali ni omejena po ljudski vesti? In po čem se ona formira ali ne po nekem namišljenem nadzemskem življenjem? Nasprotno: formira se po življenju na zemlji in vsled tega po zemeljskih interesih. Najprej po razrednem položaju in naposled po vseh ostalih. Toda ali oimamo bariške, suženjske, razredne, podložniške in herojske vesti?

Dobrega človeka! A kaj je merilo za takega človeka? Dober človek pomeni za ljudi vedno pravzaprav šibak človek. Dober je oni delavec, ki se pusti izkoriščati do skrajnosti. Dober je ono dete, ki je mirno in pokorno. Dobra je ona žena, ki ima sicer usta ali ne jezika in ki se suženjsko pokori svojemu možu.

Požrtvovalnega človeka! Vse polno je danes takih ljudi. A kaj so? Največ jih je po ječah. Kdo jih je spravil tja? Nasilniki. Se pa li upira današnja pedagogika temu nasilju? Ali štejejo današnji borci za socialno pravico v svojih vrstah strokovne pedagogije? Ne, nimajo jih. Strokovni pedagogi sanjajo, da bodo priklicale kraljestvo socialne pravice njihove sladkobne pripovedke. Treba je le uporabiti po njihovem mnenju prave pedagoške recepte, počakati, in kraljestvo pravice bo tukaj.

Dovolj tega! Človek današnje pedagogike je mumija, je človek v futeraju, proti takemu človeku je potreben človeški družbi aktiven bореc in tvorec. Evo vam človeka! Tak nam je potreben: pionir in arhitekt. Pravi naprednjaki se ne zadovolje samo s poznavanjem človeške družbe, oni jo hočejo tudi spremeniti.

V kateri smeri? V smeri boljšega življenja za vse. Današnja strokovna pedagogika ni sposobna, da bi nas napotila v to smer. Ona tiči globoko v konservativizmu in razredni ideologiji. Njena nevtralnost v današnji socialni borbi je groba neresničnost. Zato jo v učiteljski samoizobrazbi kot prvo in temeljno vedo odklanjamo. Cenimo jo le kot metodiko. V vsakem drugem oziru ji odrekamo prvovrstno vrednost. V svoji akciji za samoizobrazbo jo stavljamo na zadnje mesto. Tovariši naj jo študirajo sami po svojih osebnih potrebah.

Zakaj? Ker nam je potrebno radi naroda in radi šole, da smo aktivni borci in borci na polju družabnega in šolskega napredka. Za to naše delo nas današnja strokovna pedagogika samo onesposablja. Dokaz za to resnico je dejstvo, da današnje učiteljstvo ne stoji na čelu aktivnih družabnih borcev in pionirjev, marveč v vrstah onih, ki vlečejo kolo zgodovine nazaj.

Zato imajo v Sloveniji prav oni tovariši, ki obračajo svoje oči k sociologiji. Mi smo z njimi!

Detajlni program

za VIII. glavno učiteljsko skupščino Udruženja Jugoslovenskog Učiteljstva v Mariboru, ki se vrši 11., 12. in 13. avgusta 1928 v dvorani pivovarne „Union“ (Aleksandrova cesta).

RAZPORED:

a) Predhodni posli pred skupščino 11. avgusta (sobota).

I.

Seja Glavnega odbora UJU v dvorani pivovarne „Union“ ob 9. uri predpoldne.

Dnevni red:

1. Poročilo Izvršnega in Glavnega odbora.
2. Predlogi za skupščino.
3. Sporazum za delo na konferenci.

II.

Konferenca Glavnega odbora in delegatov učiteljskih društev se vrši ob 16. uri v dvorani pivovarne „Union“.

Dnevni red:

1. Otvoritev konference in pregledovanje pooblastil v smislu čl. 14. pravil UJU in čl. 17. skupščinskega poslovnika.
2. Sporazum za volitve članov v posamezne odseke, zapisnikarjev in overovateljev zapisnika.
3. Sporazum za delo na skupščini.

b) VIII. GLAVNA SKUPŠČINA

12. avgusta (nedelja).

Dnevni red:

1. Otvoritev ob 8½. v Unionski dvorani.
2. Volitve potrebnih odsekov, zapisnikarjev in overovateljev zapisnika.
3. Pozdravi.
4. Poročilo o delu Glavnega in Izvršnega odbora.
5. Proračun za leto 1928./29.
6. Predlogi za skupščino.
7. Poročilo verifikacijskega odseka.
8. Iz skupščine Internacionalne federacije učiteljskih društev in kongres v Berlinu, referira g. Josip Škavič.
9. Učiteljska samoizobrazba, referira g. Alojzij Hreščak.
10. Mladinsko čtivo in književnost, referira g. Ljudevit Krajačič.

Opomba. Samo če ta dnevni red ne bo izčrpan, se nadaljuje skupščina popoldne ob 15. uri, drugače bodo delovali popoldne samo skušinski odseki. Člani uporabijo ta popoldne za ogledovanje mariborske okolice ali pa posebnosti v Mariboru samem.

III. DAN (13. avgusta).

Dnevni red:

1. Pravila UJU.
2. Referati odsekov.
3. Resolucija.
4. Zaključek skupščine.

GLAVNA SKUPŠČINA UJU V MARIBORU.

(Navodila za delegate pov. UJU — Ljubljana.)

1. Glavna skupščina se bo vršila v dneh 11., 12. in 13. avgusta 1928 v Mariboru v dvorani „Union“ (Aleksandrova cesta).
2. Delegati naj bodo na mestu 11. avgusta ob 16. uri, ko bo posvetovanje glavnega odbora z delegati vseh okrajnih učiteljskih društev.
3. Uverenje za četrtinsko vožnjo, legitimacije in članske karte smo že razposlali na predsednike vseh okrajnih učiteljskih društev. Vsakemu društvu smo dodali po več

uverenj in članskih kart, da jih lahko vroče tudi nedelegatom. Delegati prejmejo uverenje in legitimacijo, nedelegati pa uverenje in člansko karto.

4. V Ljubljani in njeni bližini stanujoči člani, ki se hočejo udeležiti glavne skupščine, dbe uverenja in članske karte v poverje inštvu vsak dan ob uradnih urah.

5. Pri odhodu kupite polovično vozovnico in dajte žigovati uverenje. Vozovnice v Mariboru obdržite. Pred odhodom iz Maribora si preskrbite potrdilo, da ste bili na skupščini. Brez njega vozovnica ob povratku ne velja.

6. Javite takoj učiteljskemu društvu v Mariboru, Koroščeva ulica 5/II. svojo udeležbo in zahtevajte prenočišče: posteljo ali skupno ležišče. Za skupno ležišče vzemite s seboj vsaj rjuho in blazino!

7. Pri dohodu v Maribor se javite na kodvoru pri pripravljalnem odboru, kjer dobite izkaznico za stanovanje in prehrano.

8. Držite se točno navodil, da vzdržimo popoln red.

9. Iz Ljubljane se lahko odpeljete z osebnim vlakom ob 7.38 ali z brzovlakom ob 12.08.

UJU — poverjeništvu Ljubljana.

— Državna skupščina v Mariboru. Okrajna društva, ki žele poleg doposlanih „uvernjenj“ za četrtinsko vožnjo še novih, naj pišejo poverjeništvu.

Vsi, ki se nameravate udeležiti skupščine, javite to nemudoma mariborskemu društvu zaradi stanovanja in prehrane. Upoštevajte se bodo le prijave, sicer društvo ne prevzame nobene odgovornosti.

POZOR GDČ. IN GOSPE UČITELJICE,

ki se želite izobraziti za lastno izdelavo garderobe. Poslužite se krojnih tečajev, ki se vršijo mesečno v Ljubljani, ki pa jih tudi lahko napravite potom korespondence, da se izobrazite popolnoma v lastni izdelavi oblek. Cenjenim učiteljskim krogom znižan honorar. Izdelovanje krojev po meri. Zasebno krojno učilišče, Stari trg štev. 19, Ljubljana, Telefon 2477.

Priporočam se za vsa slikaraka in fotografska dela, povečane slike, pokrajinske razglednice, skupine šolskih otrok, legitimacije itd. Slikat grem tudi na deželo. Učitelji in dijaki popust. Zahtevajte cenik.

Foto „REKORD“ Joško Šmuc, Ljubljana, Poljanska c. 12

Miroslava Leitgeb, Ljubljana, Jurčičev trg 3
Izdelovanje ročnih in strojnih vezenin. Predtiskarija — Zaloga DMC in vseh potrebščin za vezanje.

J. C. KOTAR drogerija, parfumerija
Ljubljana, Sv. Petra c. 19

Nadaljevalno šolstvo.

PRIPRAVLJALNI TEČAJ ZA UČITELJE KMETIJSKIH NADALJEVALNIH ŠOL.

Ljubljanski oblastni odbor priredi v času od 10. septembra do 6. oktobra t. l. štirite-denski tečaj za učitelje, ki se hočejo posvetiti pouku na kmetijsko nadaljevalnih šolah. Spričo kratkega učenega časa letošnji tečaj ne bo imel toliko strokovno-kmetijski, kot praktično pripravljalni značaj z namenom seznaniti učitelje kveglifikacije za poučevanje na kmetijsko nadaljevalni šoli. Vabi zato vse one učitelje, ki jih praktično delo na kmetih veseli in ki imajo resno voljo prevzeti pouk na kmetijsko nadaljevalni šoli ter se posvetiti stannovsko usmerjeni vzgoji zrelejših kmetjske mladine, da se prigrasijo pri oblastnem odboru za sprejem v tečaj. Upoštevali se bodo le učitelji, ki imajo že usposobljenostni izpit in so že nekaj let delovali na podeželskih šolah. (Za mlajše učitelje namerava prirediti oblastni odbor posebne, daljše tečaje).

Prijave naj se pošljejo oblastnemu odboru potom šolske uprave ter morajo biti pri sreskem šolskem nadzorniku najkasneje do 10. avgusta. Tečaj se vrši v Ljubljani, da se omogoči sprejem večjega števila prijavljenecv. K stroškom, ki jih bodo imeli udeleženci, bo oblastni odbor prispeval v mejah proračuna. Glede potrebnega dopusta za udeležence bo oblastni odbor storil potrebne korake.

PRIPRAVLJALNI TEČAJ ZA UČITELJICE GOSPODINJSKIH NADALJEVALNIH ŠOL.

Ljubljanski oblastni odbor priredi v času od 10. septembra do 6. oktobra t. l. štirite-denski pripravljalni tečaj za one učiteljice, ki se nameravajo posvetiti pouku na gospodinjjskih nadaljevalnih šolah. Tečaj ima predvsem namen, vpeljati udeležence v praktično šolsko delo ter jih seznaniti s sposobnostmi kmetjske kuhinje in kmetjskega gospodinjstva.

Oblastni odbor želi, da se že letošnje jesen otvori nekaj gospodinjjskih nadaljevalnih šol in hoče te šole tudi podpirati — toda pod pogojem, da učiteljice absolvirajo pripravljalni tečaj, ako niso že s praktičnim delom v tečajih za kmetjska dekleta dokazale svojo kvalifikacijo za pouk v nadaljevalnih šolah.

Vabi zato one učiteljice, ki imajo resno voljo prevzeti in organizirati pouk na gospodinjjskih nadaljevalnih šolah, da se prigrasijo za sprejem pri oblastnem odboru. Prijave naj pošljejo potom šolske oblasti. Biti morajo najpozneje do 10. avgusta pri sreskem šolskem nadzorniku.

Upoštevale se bodo le prijave učiteljic, ki imajo usposobljenostni izpit, so že delovale več let na podeželski šoli ter so že izveščane v gospodinjjskih poslih.

Tečaj se bo vršil v Ljubljani. K stroškom bo prispeval oblastni odbor v mejah proračuna.

Glede dopustov bo oblastni odbor ukrenil vse potrebno.

Pripomba: Poverjeništvu UJU je dobilo pri oblastnem odboru ljubljanskem informacijo, da lahko računajo udeleženci tečaja na podporo 300—400 Din za poedince, približno toliko, kolikor znaša prehrana v uradniški menzi. Poverjeništvu se bo potrudilo, da preskrbi tovaršjem in tovaršicam brezplačno stanovanje, tako da stroški za bivanje v Ljubljani ne bodo previsoki.

Glede dopustov bo oblastni odbor ukrenil vse potrebno.

Pripomba: Poverjeništvu UJU je dobilo pri oblastnem odboru ljubljanskem informacijo, da lahko računajo udeleženci tečaja na podporo 300—400 Din za poedince, približno toliko, kolikor znaša prehrana v uradniški menzi. Poverjeništvu se bo potrudilo, da preskrbi tovaršjem in tovaršicam brezplačno stanovanje, tako da stroški za bivanje v Ljubljani ne bodo previsoki.

Samoizobraževalna akcija Pov. UJU.

II. IZOBRAŽEV ALNI TEČAJ SLOVENSKEGA UČITELJSTVA V LJUBLJANI.

Na drugem mestu objavljamo program tega tečaja. Diskusija in sklepi letošnjega tečaja bodo posebno važni radi naloga delegacijske skupščine v Celju, da ima II. tečaj izdelati program naše samoizobraževalne akcije za l. 1928.-1929. ter položiti smernice za izvenšolsko delo slovenskega učiteljstva.

Obe nalogi sta temeljnega pomena za naše delo v bodočnosti. Potrebno je zato, da se udeležijo tečaja vsi izobraževalni krožki po svojih delegatih, da pa sodelujejo pri tem delu tudi vsi funkcijonarji naših društev radi našega enotnega in harmoničnega stremljenja.

Vabimo raditega vse, ki se zavedajo velikega pomena sistematičnega dela v šoli in izven nje za narodno blagostanje in kulturo, da se udeležijo tega tečaja. Dobrodošli so nam tudi vsi tovariši Hrvatje in Srbi, ki zasledujejo to akcijo slovenskega učiteljstva s simpatijami in zanimanjem že od njenega početka.

Opozarjamo vnovič na ugodnosti, ki jih bodo deležni vsi udeleženci tečaja brez izjeme, soli delegati krožkov ali ne.

Vsi zainteresirani, ki reflektirajo na brezplačno prenočišče ter hrano v uradniški menzi, morajo poslati svojo prigrasitev najpozneje do 15. avgusta t. l. na naslov: Poverjeništvu UJU Ljubljana.